
УИЛИЯМ МАКДОНАЛД

КОМЕНТАР

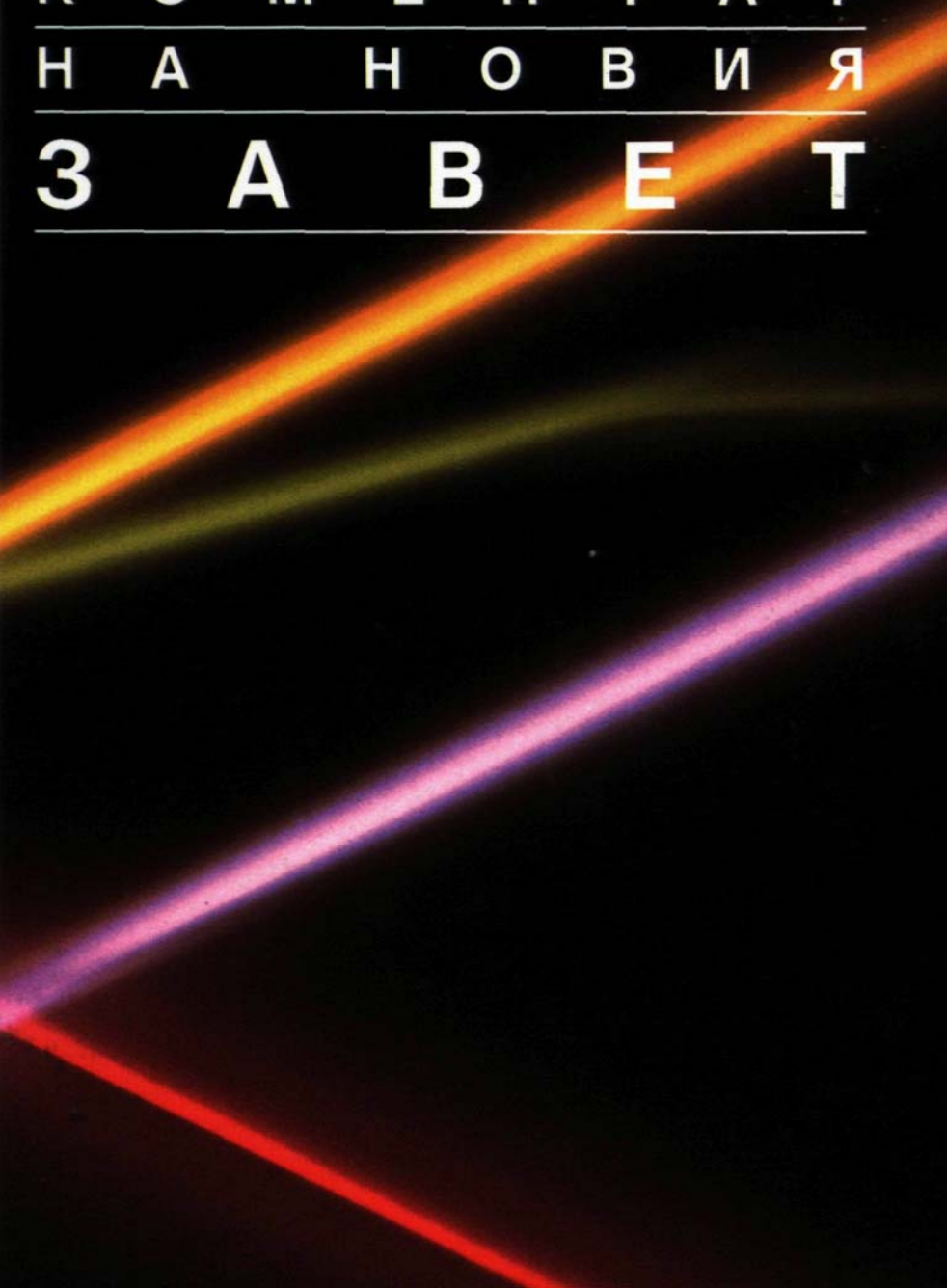

НА НОВИЯ

ЗАВЕТ

Уилям Макдоналд

Коментар на Новия Завет

Том 2
Деяния – 2 Коринтяни

Издателство ВЕРЕН
п. к. 91, София 1408

clv

Christliche
Literatur-Verbreitung e.V.
Postfach 110135 • 33661 Bielefeld

Посланието на Яков

„[Яков е] пророк, който говори като пророк... –
с език, който по своята убедителност няма равен
в ранната християнска литература, с изключение на беседите на Исус.“

Теодор Цан

Въведение

I. Уникално място в Канона

Ниската оценка на Посланието на Яков, дадена от Мартин Лутер, който го нарича „сламеното Послание“, е абсолютно неправилна. По това време реформаторът води жестока битка с проповедниците на спасение чрез вяра плюс дела, което става причина за неправилното му разбиране на учението на Яков за добрите дела. Но той не е единственият, който прави тази грешка. Някои наричат това най-ранно християнско писмо „огърлица от перли“, имайки предвид, че отделните моменти в Писмото не са свързани взаимно, а само прибавени един към друг!

Всъщност тази малка книга е един шедевър по дидактика. Нейното звучене е толкова еврейско, че дори християнското събрание (2:2) е наречено „синагога“ (гръцката дума за събрание, която скоро след това започва да се използва изключително за *еврейските* събрания, каквато е и днешната ѝ употреба).

За да илюстрира духовната истина, в пет кратки глави Яков използва тридесет пъти примери с природата, което особено много напомня за поученията на нашия Господ.

Това е едно Послание с голяма практическа насоченост. В него са засегнати такива непопулярни теми като контролирането на езика, опасността от подмазване пред богатите и необходимост-

та от изявяване истинността на вярата чрез живота.

II. Авторство

Името *Яков* произхожда от името Якобос (староеврейското име Иаков). То е било много популярно сред евреите, затова в НЗ има четирима души с това име. Всеки от тях е бил считан за автор на това Послание с различна степен на вероятност и подкрепа от страна на изследователите.

1. Първият е *апостол Яков*, синът на Зеведей и братът на Йоан (Мат. 4:21). Ако апостол Яков беше авторът на това Послание, едва ли щеше да има такъв продължителен период и толкова нежелание за неговото приемане (вж. по-долу). Освен това Яков е убит през 44 год. сл. Хр., което е станало вероятно преди написването на самата книга.
2. Вторият е Яков, *синът на Алфей* (Мат. 10:3). За него *не се знае* почти нищо, освен че е един от апостолите. Фактът, че авторът не дава никакви отличителни данни за себе си освен своето име, означава, че е бил *известен* по онова време.
3. Третият е Яков, *братът или бащата на Юда* (не Юда Искариотски; Лука 6:16). Данните за този човек са дори още по-оскъдни, затова е трудно да се проследят.
4. Четвъртият Яков е *природеният брат на нашия Господ* (Мат. 13:55; Гал. 1:19). Вероятно той е авторът на нашето Послание. Той е известен и едновременно с това скромен, тъй като

никъде не споменава семейното си родство с Христос (вж. също въвеждане-то към Посланието на Юда). Той е и човекът, който председателства на събранието в Ерусалим и който остава в този град до самата си смърт. Бил е известен като силен *еврейски* християнин, изключително строг в начина си на живот. Накратко, описанията за него в историческите книги (на Йосиф) и в църковното предание го разкриват като човек, който подхожда за автор на това Послание.

Странични доказателства

Посланието на Яков има едни от най-слабите *странични* доказателства, тъй като нито един от ранните църковни отци не го цитира, а само *намеква* за него. Не е включено и в Мураторианския канон. Причината за това е може би фактът, че Посланието е от Ерусалим и е адресирано до източните юдеи, а освен това *според* много хора има противоречие между него и доктрината за оправданието чрез вяра, за която пише Павел.

И все пак Писмото е цитирано от Кирил от Ерусалим, Gregory of Nazianzus, Атанасий и Джером. Евсевий ни казва, че Посланието на Яков е една от антилегоменните книги (срещу приемането на което е имало противобопоставяне), макар че самият той я цитира като част от Светото Писание.

Вътрешни доказателства

Вътрешните доказателства в Посланието на Яков са доста силни. Те съответстват на това, което ни е известно за Яков от Деянията на апостолите и от Галатяни, както и на историята на еврейската диаспора, позната от други източници. Няма никаква причина тази книга да е фалшификат, тъй като не съдържа никакви допълнения към основни доктрини (както при повечето еретични фалшификации от втори век). Йосиф ни казва, че Яков е имал добро име сред юдеите заради вниманието, което от-

деля на закона, но е умрял като мъченик заради свидетелството си за своя Месия, когато това е било забранено. Този еврейски историк пише, че Яков е бил убит с камъни по нареждане на първосвещеника Анания, докато Евсевий пише, че е бил хвърлен от кубето на храма и е бил бит до смърт. Heggesirius събира двете предания в едно.

Аргументът, че гръцкият стил на Посланието на Яков е „прекалено добър“ за един палестински юдеин, говори за едно невежество по отношение на удивителните интелектуални способности на Божия избран народ.

III. Датироване

Йосиф споменава, че Яков е бил убит през 62 год., така че Писмото сигурно е написано преди тази дата. В Посланието не се казва нищо за решенията относно дискусията върху закона, взети на съвещанието в Ерусалим (48 или 49 год. сл. Хр.), където председателстващият е бил Яков (Деян. 15). Затова повечето изследователи приемат, че най-вероятно време на неговото написване е една дата в периода между 45 и 48 год. сл. Хр.

IV. Предмет и основни теми на Посланието

Възможно е Посланието на Яков да е първата написана книга от НЗ, което обяснява и силното ѝ еврейско звучение, но това не означава, че нейното учение не е валидно за другите векове. То е не само валидно, но и много необходимо.

За да постигне своята цел, Яков до голяма степен използва поученията на Господ от проповедта на планината. Това лесно може да се види от следните сравнения:

<i>Предмет</i>	<i>В Яков</i>	<i>Паралелно място в Матей</i>
Изпитанието	1:2, 12; 5:10	5:10-12
Молитвата	1:5; 4:3; 5:13-18	6:6-13; 7:7-12
Здравото око	1:8; 4:8	6:22, 23

Богатството	1:10, 11; 2:6, 7	6:19-21, 24-34
Гневът	1:19, 20; 4:1	5:22
Законът	1:25; 2:1, 12, 13	5:17-44
Формалното изповядане	1:26, 27	6:1-18
Царският закон	2:8	7:12
Милостта	2:13	5:7
Вярата и делата	2:14-26	7:15-27
Корени и плодове	3:11, 12	7:16-20
Истинската мъдрост	3:13	7:24
Миротворе- цът	3:17, 18	5:9
Съденето на групите	4:11, 12	7:1-5
Преходността на богатство- то	5:2	6:19
Заклеването	5:12	5:33-37

Схема на изложението

- I. Поздрав (1:1)
- II. Изпитания и изкушения (1:2-17)
- III. Божието слово (1:18-27)
- IV. Осъждение на лицеприятието (2:1-13)
- V. Вярата и дела (2:14-26)
- VI. Езикът: полза и вреда (3:1-12)

Коментар

I. Поздрав (1:1)

Авторът представя себе си като „Яков, слуга на Бога и на Господа Исуса Христа“. Ако авторът на това писмо е Яков, природеният брат на нашия Господ, то

Авторът на това Писмо често се позовава на закона, който е наречен „свършения закон“ (1:25), „царския закон“ (2:8) и „закона на свободата“ (2:12). Яков не проповядва, че неговите читатели трябва да спазват закона, за да бъдат спасени или като жизнено правило; а използва цитати от закона като наставления в правда за онези, които живеят под благодат.

Посланието има много сходства с книгата Притчи. Подобно на стила на Притчи, и неговият стил е накъсан, жив, графичен и труген за проследяване. Често се среща и думата „мъдрост“.

Друга ключова дума е думата „братя“. Тя се среща петнайсет пъти и идва да ни подсказва, че това Послание е написано за вярващи, макар и понякога да изглежда, че е отправено също и до невярващите.

В известен смисъл Писмото на Яков е най-авторитарната от всички новозаветни книги, в смисъл че наставленията на Яков са най-изобилни в сравнение с всяка друга книга в НЗ. В малкия обем от 108 стиха има петдесет и четири заповеди (заповедни форми).

- VII. Мъдростта: истинската и лъжливата (3:13-18)
- VIII. Алчността: причина и лечение (4 гл.)
- IX. Богатите и бъдещото им нещастие (5:1-6)
- X. Увещание за търпение (5:7-12)
- XI. Молитвата и изцелението на болните (5:13-20)

В живота му е настъпила една удивителна промяна. Ние знаем, че е имало време, когато той не е вярвал в Господ Исус (Йоан 7:5). Може би дори си е мислил като другите си роднини, че Исус не е на Себе Си (Марко 3:21). Но нашият Господ търпеливо е сядял смето на словото. Макар и неоченен, Той непрекъснато е поучавал великите принципи на Божието